

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy
dňa 5. 2. 2015

**Informácia o činnosti hlavného mesta SR Bratislavy
v rámci Združenia miest a obcí Slovenska a Únie miest Slovenska
za II. polrok 2014**

Predkladateľ:

Ivo Nesrovnal, v. r.
primátor

Zodpovedný:

Ivo Nesrovnal, v. r.
primátor

Spracovateľ:

Eva Ryder, v. r.
kancelária primátora

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Informáciu o činnosti hl. m. SR Bratislavy v rámci Združenia miest a obcí Slovenska za II. polrok 2014
4. Informáciu o činnosti hl. m. SR Bratislavy v rámci Únie miest Slovenska za II. polrok 2014
5. Uznesenie zo zasadnutia Mestskej rady hl. mesta SR Bratislavy zo dňa 22. 1. 2015 č. 15/2015

Február 2015

Návrh uznesenia

Mestské zastupiteľstvo po prerokovaní materiálu

berie na vedomie

informáciu o činnosti hlavného mesta SR Bratislavy v rámci Združenia miest a obcí Slovenska a Únie miest Slovenska za II. polrok 2014.

Dôvodová správa

Informácia o činnosti hlavného mesta SR Bratislavy v rámci Združenia miest a obcí sa predkladá v zmysle uznesenia Mestského zastupiteľstva č. 594/2013 časť B zo dňa 7. 2. 2013 v termínoch ku dňu 30. 6. a 31. 12. kalendárneho roka. Vzhľadom na skutočnosť, že v závere roka 2014 ešte zasadali najvyššie orgány ZMOS, informácia sa predkladá na 1. zasadnutí MsZ v roku 2015.

Z dôvodu, že hlavné mesto SR Bratislava je aktívnym členom Únie miest Slovenska, je materiál doplnený aj o informáciu o činnosti v rámci tejto organizácie.

Informácia o činnosti hlavného mesta SR Bratislavy v rámci Združenia miest a obcí Slovenska za II. polrok 2014

Vstup hlavného mesta Bratislavy do Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) schválilo MsZ uznesením č. 594/ 2013 dňa 7. februára 2013.

Členská základňa:

Členskú základňu ZMOS aktuálne tvorí 128 miest (z celkového počtu 138), 24 mestských častí Bratislavy a Košíc (z celkového počtu 39) a 2 613 obcí (z celkového počtu 2751). Z celkového počtu 2 930 miest, obcí a mestských častí je 2 765 členom ZMOS, čo znamená 95 % organizovanosť na dobrovoľnom princípe.

Najvyššími orgánmi ZMOS sú: Snem ZMOS, Rada ZMOS a Predsedníctvo ZMOS:

Rada ZMOS: je najvyšším výkonným orgánom združenia, ktorá riadi spolu s predsedom činnosť združenia medzi zasadnutiami snemu. V sledovanom období bolo hl. mesto SR Bratislava v Rade ZMOS zastúpené prostredníctvom primátora a starostov 3 mestských častí, zastupujúcich Regionálne združenie MČ hlavného mesta BA.

Zasadnutia **Rady ZMOS** sa uskutočnili v nasledovných termínoch:

30. 6. – 1. 7. 2014 - Štrbské Pleso

16. – 17. 9. 2014 – Banská Bystrica

9. – 10. 12. 2014 - Štrbské Pleso

Zasadnutie Rady ZMOS 30. 6. – 1. 7. 2014 na Štrbskom Plese

Cieľom zasadnutia rady bolo **vyhodnotiť priebeh snemu ZMOS** (28. – 29. 5. 2014, Bratislava) a rozpracovať jeho závery. Do uznesenia snemu bola dodatočne zapracovaná požiadavka na vrátenie podielu obcí na výnose z DPFO pre mestá a obce na 70,3% najneskôr do 1. 1. 2016 s postupným zvyšovaním v roku 2015 v záujme vytvorenia základných podmienok na zabezpečenie ich samosprávnych funkcií a rozvoja obcí. Do strategického dokumentu ZMOS k príprave nového programového obdobia bola doplnená požiadavka zástupcov Bratislavského kraja, ktorú tlmočil vo svojom vystúpení primátor hl. mesta Bratislavy, ktorá sa týkala zachovania schválenej finančnej alokácie pre Bratislavský kraj v rámci IROP vo výške 86 667 507 EUR z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Rokovanie bolo ďalej zamerané na prediskutovanie pripomienok ZMOS **k zásadám novej školskej legislatívy** (zákona o financovaní škôl a školských zariadení, štátnej správe v školstve a školskej samospráve, k zákonu o pedagogických zamestnancoch a zákonu o výchove a vzdelávaní.), ktoré ZMOS oficiálne predložil vláde SR.

Na programe boli aj **zákon o slobodnom prístupe k informáciám**, v rámci ktorého ZMOS presadzuje, aby medzi povinné osoby v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám v plnom rozsahu boli zaradené aj všetky právnické osoby, ktoré sú príjemcami asignačnej dane, dotácií z verejných rozpočtov alebo hospodária s verejným majetkom.

Rozsiahlu diskusiu vyvolal **Zákon o odpadoch**, v rámci ktorého ZMOS uplatnil 71 zásadných pripomienok, ktoré sa týkali hlavne:

- doriešenia drobného stavebného odpadu (prostredníctvom množstevného zberu)
- auditov – z návrhu zákona odstránené,
- dotried'ovania komunálnych odpadov – ZMOS nesúhlasí s akýmikoľvek nákladmi v tejto súvislosti pre samosprávu
- povinnosti obce zriaďovať zberné dvory a zberné plochy – ponechané na dobrovoľnej báze

- opusteného odpadu – zodpovednosť za likvidáciu takéhoto odpadu má mať v konečnom dôsledku vlastník/užívateľ pozemku, kde sa tento odpad nachádza, nie obec
- zriadenia koordinačného centra, ktoré by bolo zárukou efektívneho využitia finančných prostriedkov pre všetky druhy odpadov (zamietnuté protimonopolným úradom)

Podľa ZMOS návrh zákona o odpadoch nepriniesol zrozumiteľnosť v právnom postavení účastníkov systému odpadového hospodárstva, a najmä jasne neurčil rozsah povinností výrobcov a dovozcov vo vzťahu k obciam a mestám. ZMOS zastáva názor, že návrh zákona neprináša pozitívny posun, neprispieje k zníženiu environmentálneho zaťaženia a bude mať negatívny finančný dopad na samosprávy.

Na žiadosť zástupcov Bratislavského kraja Rada ZMOS vo svojom uznesení podporila realokáciu zdrojov v rámci OP Bratislavský kraj z prioritnej osi 1.1. na prioritnú os 1.2., čím by sa mohli efektívne využiť zostávajúce finančné prostriedky z OP BK.

Zasadnutie Rady ZMOS dňa 16. – 17. 9. 2014 v Banskej Bystrici

Zasadnutie sa prioritne venovalo aktuálnemu **vývoju rozpočtu miest a obcí ako aj príprave rozpočtu verejnej správy na roky 2015 – 2017**. ZMOS od začiatku prípravy rozpočtu upozorňoval na riziká jeho nastavenia a neakceptovateľnosť výkladu zákona o rozpočtovej zodpovednosti zo strany ministerstva financií, pričom odporučil mestám a obciam uplatniť ako východisko pre určenie základne rozpočtovaných výdavkov v rozpočte na rok 2015 objem rozpočtovaných výdavkov v platnom rozpočte obce na rok 2014. ZMOS vyjadril nesúhlas s aktuálnym návrhom rozpočtu verejnej správy na roky 2015 – 17 v časti rozpočty obcí, pričom pri tvorbe rozpočtu presadzoval nasledovné požiadavky:

- dopracovať rozpočet o dopad očakávaných legislatívnych zmien (zvýšenie koeficientu výnosu dane územnej samosprávy na 68,5% v roku 2015 + očakávané zvýšenie na úroveň 70,3% v rokoch 2016 – 17)
- zvýšiť objem bežných grantov a transferov na financovanie preneseného výkonu štátnej správy,
- zvýšiť objem finančných prostriedkov v kapitole MPSVaR na financovanie sociálnych služieb na úroveň zodpovedajúcu minimálnej úrovni roka 2014, upravenú o počet nových lôžok a klientov v sociálnych zariadeniach
- dopracovať transfery zo zdravotných poisťovní na financovanie ošetrovateľských úkonov v sociálnych zariadeniach,
- zvýšiť objem finančných prostriedkov v kapitole MDVaRR SR na výstavbu nájomných bytov (30 mil. eur),
- zvýšiť bežné výdavky na mzdy v rokoch 2016 – 2017 minimálne o 3% oproti úrovni roku 2015 a zrealizovať výdavky na tovary a služby,
- akékoľvek úpravy legislatívy, z ktorých následne vyplynú rozpočtové výdavky posudzovať z pohľadu zákona o rozpočtovej zodpovednosti (v súvislosti s očakávaným zvyšovaním miezd zamestnancov, najmä pedagogických zamestnancov v r. 2015),
- zrealizovať niektoré príjmové a výdavkové položky rozpočtu v rokoch 2015 – 17, aby umelo nevytvárali prebytky rozpočtov miestnej územnej samosprávy.

ZMOS zároveň žiadal, aby základňou pre posudzovanie dopadov ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti bol aktuálny rozpočet výdavkov v roku 2014. Upozornil tiež, aby akékoľvek prijímané legislatívne úpravy boli posudzované s ohľadom na ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti (napr. očakávané zvyšovanie miezd pedagogických zamestnancov v roku 2015).

Rada ZMOS súhlasila so zvýšením **minimálnej mzdy** na rok 2015 na 380 Eur pri súčasnom zavedení odvodovej odpočítateľnej položky. Odmietla návrhy na zmenu spôsobu výpočtu platov s viazaním na výšku minimálnej mzdy.

Dôležitým bodom rokovania bolo zaujatie stanoviska k návrhu **stavebného zákona**. ZMOS opätovne potvrdil, že trvá na:

- ponechaní modelu výkonu štátnej správy v oblasti stavebného poriadku v prvom stupni na miestnej územnej samospráve a nesúhlasí s prípadnými úvahami o presune na štátnu správu.
- zachovaní modelu, kde každá obec je stavebným úradom, pričom budú definované princípy fungovania spoločného zabezpečovania preneseného výkonu štátnej správy v rámci medziobecnej spolupráce.
- nesúhlase so zriadením funkcie „prednostu stavebného úradu“ či inej formy „štátneho dohľadu“ nad realizáciou stavebného zákona obcami.
- plnom rešpektovaní územných plánov obcí a stanovísk k stavebnej činnosti všetkými zainteresovanými subjektmi.
- definovaní pravidiel pre prípadné zákonné výnimky, a to v súlade s princípom odbornosti, publicity a transparentnosti.
- podmienke, aby povolenie všetkých činností vrátane dobývania, resp. spracovania nerastných surovín bolo možné len v prípade, ak sú tieto v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou a regulatívmi územného plánu a zastavovacími podmienkami.

Členovia Rady ZMOS poukázali na skutočnosť, že návrh zákona je benevolentný vo vzťahu k reklamným zariadeniam a dôsledne nerieši čierne stavby.

Zasadnutie Rady ZMOS 9. – 10. 12. 2014 na Štrbskom Plese

Zasadnutie sa venovalo otázke **návrhu zákona o štátnom rozpočte verejnej správy na rok 2015** a súvisiacich zákonov. Rada konštatovala, že v prerokovávanom návrhu rozpočtu nie sú premietnuté všetky očakávané legislatívne úpravy, napr. dopady zvýšenia miezd a odvodov v kolektívnom vyjednávaní, prípadne ostatné legislatívne úpravy, ktoré zákonným spôsobom zvyšujú výdavky samospráv. Z uplatnených požiadaviek ZMOS boli v návrhu rozpočtu akceptované tieto:

- 1) objem bežných grantov a transferov na financovanie preneseného výkonu štátnej správy zostal nezmenený
- 2) V kapitole MPSVaR SR došlo ku zvýšeniu dotácie na podporu sociálnych služieb na 72,5 mil eur, čo by malo vykryť zákonom stanovené normatívy pre obce a VUC v roku 2015.
- 3) V návrhu rozpočtu nie je kvantifikovaná suma za ošetrovateľské úkony pre obce a VUC, avšak na základe návrhu ZMOS bol spustený zber údajov od obcí a VUC, ktoré budú podkladom na ďalšie vyjednávanie medzi ZMOS, zdravotnými poisťovňami a zodpovednými rezortmi.
- 4) Rozpočet MDVRR SR bol zvýšený o 20 mil eur na program podpory bývania

Rada ZMOS napriek vyššie uvedenému konštatovala, že sa podarilo splniť jednu z programových priorít Snemu ZMOS: zvýšenie dane z príjmov FO pre miestnu a územnú samosprávu na 68,5% od 1. 1. 2015.

Rada ZMOS prerokovala a zobrala na vedomie materiál **Informatizácia samosprávy 2014 – 2020**, ktorého cieľom bolo načrtnúť možnosti informatizácie územnej samosprávy pri využití fondov EU v programovom období 2014 – 2020. Významnú úlohu pri informatizácii samosprávy bude zohrávať Informačný systém Datacentra územnej samosprávy (IS DCOM), ktorý bude na základe cloudového riešenia realizovať súbor obslužných procesov

a technických prostriedkov pre výkon elektronických služieb územnej samosprávy. ZMOS v tejto súvislosti pripravuje zmenu zákona o informačných systémoch, na základe ktorého bude v zákone všeobecnými parametrami pomenované združenie DEUS (zakladatelia ZMOS a MF SR), ktoré bude má zabezpečovať prevádzku Dátového centra obcí a miest a oficiálne koordinovať elektronizáciu územnej samosprávy. ZMOS chce v najbližšom období tiež rokovať s vládou SR s cieľom prijať spoločné uznesenie o spolupráci v oblasti informatizácie štátnej správy a samosprávy za využitia finančných zdrojov z nového programového obdobia.

Rada ZMOS prijala tiež uznesenie, že riadny Snem ZMOS sa uskutoční v termíne 22. a 23. 4. 2015 v Bratislave.

V súlade so stanovami ZMOS zánikom mandátu primátora po voľbách do orgánov samospráv zaniká aj jeho členstvo v Rade ZMOS. Členstvo v Rade ZMOS však primátorovi krajského mesta prináleží automaticky, a to na základe čl. 18 Stanov ZMOS, ktorý hovorí, že: „Primátori krajských miest, pokiaľ sú tieto mestá členmi združenia, sú členmi rady, ak písomne potvrdia záujem o členstvo v rade do konania prvého zasadnutia rady po voľbách do orgánov samospráv obcí.“ Prvé zasadnutie Rady ZMOS sa predpokladá koncom februára 2015, pričom do tohto obdobia musí primátor hlavného mesta SR Bratislavy písomne potvrdiť kancelárii ZMOS svoj záujem o členstvo v Rade ZMOS.

Informácia o činnosti hlavného mesta SR Bratislavy v rámci Únie miest Slovenska za II. polrok 2014

Únia miest Slovenska (ÚMS) je dobrovoľným záujmovým združením miest SR, ktoré združuje 52 členských miest vrátane Bratislavy a jej dvoch mestských častí (Staré Mesto a Ružinov)

Prezidentom ÚMS bol až do odovzdania svojho primátorského úradu p. Milan Ftáčnik.

Činnosť orgánov ÚMS v 2. polroku 2014

Zasadnutia prezídia ÚMS sa uskutočnili nasledovne:

- 12. 9. 2014 – Pezinok
- 24. 10. 2014 – Gaderská dolina
- 28.11. 2014 – Bratislava

Najvyšší orgán ÚMS (snem) v 2. polroku 2014 nezasadal.

Činnosť ÚMS za zamerala na nasledovné nosné témy:

Konsolidácia financií na úrovni miest a návrh rozpočtu verejnej správy 2015 – 2017 za obce a mestá

ÚMS presadzovala nasledovné požiadavky členských miest:

- zvýšiť podiel miest a obcí na DPFO zo 67% na 70,3%
- zrealizovať kapitálové príjmy miest a obcí pre obdobie 2015 – 2017 (čiastočne akceptované)

- zrealizovať výšku kapitálových výdavkov miest a obcí najmä za roky 2016 – 2017 (neakceptované)
- zvýšiť objem transferov a grantov pre rozpočet miest a obcí za účelom plnohodnotného pokrytia preneseného výkonu štátnej správy a zohľadniť čerpanie grantov za roky 2007 – 2013 (neakceptované)
- pokryť valorizáciu plátov učiteľov a nepedagogických zamestnancov (v aktuálnom návrhu rozpočtu došlo k zníženiu)
- zrealizovať/znížiť plánovaný prebytok hospodárenia miest a obcí za celé obdobie pre roky 2015 – 2017 (neakceptované)
- systémovo riešiť postavenie Bratislavy ako hlavného mesta SR (neakceptované).

ÚMS je iniciátorom návrhu zákona o poplatku za miestny rozvoj, ktorého cieľom je stanovenie jasných pravidiel v spolplatnení dodatočných nákladov, ktoré obciam vznikajú z developerských aktivít. V prípade, že pracovná skupina na MDVaRR SR stihne predložiť vládny návrh zákona ešte v tomto roku, samosprávy budú môcť počítať s účinnosťou od 1. 1. 2015, resp. od 1.6.2015.

Mestské regióny – komplexné centrá pre plnenie preneseného výkonu štátnej správy a medziobecnú spoluprácu

Téma mestských regiónov je chápaná ako hlavný príspevok ÚMS k diskusii o ďalšej etape reformy verejnej správy, primárne komunálnej reformy a novej regionalizácie. Vychádza z celoeurópskeho trendu formovania tzv. funkčných mestských regiónov. Vyšpecifikovanie mestských funkčných regiónov, na ktorom ÚMS spolupracuje spolu Komunálnym výskumným a poradenským centrom (KVPC-COM) majú predurčiť novú štruktúru sídiel ako komplexných centier pre plnenie preneseného výkonu štátnej správy, pričom ÚMS presadzuje tento pohľad pri príprave súvisiacich právnych noriem a strategických dokumentov, predovšetkým v rámci prípravy stavebného zákona, ale najnovšie, napríklad i v rámci prípravy budovania integrovaných zdravotných centier. Téma mestských regiónov a konkrétnej podoby ich fungovania sa rozpracováva aj priamo v teréne, a to v rámci projektu KVPC-COM v mestách Trnava, Turčianske Teplice, Gelnica a Lučenec ako pilotných projektov fungovania mestských regiónov.

Legislatívna činnosť:

Príprava nového stavebného zákona: ÚMS v rámci pripomienkového konania v lete 2014 uplatnila 156 pripomienok, z toho 102 zásadných. V rámci pripomienok požaduje zohľadniť:

- súčasné trendy urbanizácie a suburbanizácie a formovanie mestských regiónov
- ochranu životného prostredia a krajinného rámcu ako aj dopady klimatických zmien a zachovanie biodiverzity
- ochranu a trvalú udržateľnosť kultúrneho dedičstva
- maximálne možnú polyfunkčnosť a občiansku vybavenosť
- potrebnú kvalitu obytného prostredia a verejných priestorov
- striktné stanovené pravidlá pri tvorbe UPD i pre všetkých účastníkov stavebného a územného konania
- profesionalitu a efektívnosť výkonu a vymáhateľnosť práva (úplnú elimináciu čiernych stavieb a nepovolených asanácií pamiatkovo chránených objektov, areálov)
- osobnú zodpovednosť a elimináciu korupcie a protekcie

ÚMS ďalej žiadala:

- zosúladiť kompetencie štátnej správy a územnej samosprávy a stanoviť potrebnú personálnu vybavenosť stavebných úradov
- zákone stanoviť sídla a územné obvody stavebných úradov, ktoré budú rešpektovať aglomeračné vzťahy a súčasnú štruktúru št. správy a formujúcu sa sieť mestských regiónov (Vychádzajúc zo štúdie Doc. RNDr. Vladimíra Slávika, CSc., „Zoznam mikroregiónov SR podľa počtu obyvateľov“ – navrhla ÚMS zoznam 175 sídiel stavebných úradov, ktoré boli identifikované na základe objektívnych kritérií (nie iniciatívy zdola nahor, tak ako to odporúča ZMOS)

Príprava nového Zákona o odpadoch: ÚMS sa aktívne zapojila do prípravy zákona o odpadoch, pričom už v 1. polroku 2014 iniciovala vznik užšej pracovnej skupiny, ktorá posúdila doposiaľ vznesené pripomienky k návrhu zákona. Cieľom ÚMS je implementácia princípu rozšírenej zodpovednosti výrobcov a na to nadväzujúce zvýšenie finančných prostriedkov pre mestá a obce s cieľom plne pokryť výdavky spojené s triedením a separáciou odpadu. ÚMS viedla mediálnu diskusiu so ZMOS, ktorý sa snaží zachovať dnes už reálne nefunkčný Recyklačný fond, resp. nahradiť ho Ústredným koordinačným centrom. V druhej polovici roka ÚMS opätovne zorganizovala medzi svojimi členmi anketu, ktorá potvrdila pozitívny dopad nového zákona na odpadové hospodárstvo miest a obcí a odhalila ďalšie medzery v návrhu zákona. Zároveň zorganizovala k tejto téme 2 odborné konferencie. Experti ÚMS sa stali členmi pracovných skupín na prípravu vykonávacích predpisov k návrhu zákona. Momentálne bol návrh zákona odoslaný na vnútrokomunitárne pripomienkové konanie v rámci EU, pričom pripomienky je možné doručiť do 1. 12. 2014.

Novela banského zákona: ÚMS na parlamentnej pôde presadzovala zákaz ťažby a spracovanie rúd s obsahom zlata a striebra s akýmkoľvek chemickými postupmi, ktoré majú negatívny vplyv na životné prostredie a zdravie. V rámci novely bol schválený zákaz ťažby farebných kovov s využitím kyanidového luhovania. Nebola však akceptovaná požiadavka zákazu využitia akýchkoľvek chemických procesov. Nepodarilo sa tiež presadiť novelu geologického zákona, ktorá by znamenala paušálny zákaz ťažby rádioaktívnych nerastov. V danej oblasti pracuje i naďalej expertná skupina, ktorá sa venuje vykonávacím predpisom k tomuto zákonu

Novela zákona o správe majetku štátu: ÚMS sa pridala k výzve Valného zhromaždenia Klubu primátorov miest SR uplatniť inštitút osobitého zreteľa, resp. celospoločenského záujmu v pripravovanej novele zákona o správe majetku štátu. Vzhľadom na právny názor ministra financií, podľa ktorého ide o nesystémovú zmenu a po úvodných pozitívnych konzultáciách s dotknutými rezortnými ministrami (kultúra, pôdohospodárstvo, doprava a regionálny rozvoj) bude ÚMS pracovať na návrhoch noviel príslušných rezortných právnych predpisov tak, aby bola zabezpečená dostatočná ochrana kultúrnych, historických a spoločenských hodnôt.

Na poslednom zasadnutí prezídia UMS v Bratislave bolo konštatované, že do ďalšieho volebného obdobia neboli zvolení prezident UMS a traja viceprezidenti (zvolený bol iba viceprezident, primátor Pezinka Oliver Solga) a z prezídia boli do ďalšieho obdobia zvolení iba piati členovia, takže orgány UMS sa stali neuznášiaschopné. Preto prezídium rozhodlo o zvolaní mimoriadneho snemu UMS, ktorý sa uskutoční v termíne 30. 1. 2015. Na ňom bude zvolené nové prezídium UMS, ako aj nový prezident a viceprezidenti UMS. Prípravou snemu prezídium poverilo viceprezidenta Olivera Solgu a generálneho sekretára M. Minaroviča.

Uznesenie č. 15/2015

zo dňa 22. 01. 2015

Mestská rada po prerokovaní materiálu

odporúča

Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy

zobrať na vedomie Informáciu o činnosti hlavného mesta SR Bratislavy v rámci Združenia miest a obcí Slovenska a Únie miest Slovenska za II. polrok 2014.

- - -